

Beslut

Datum
2020-05-11

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-555-2020
Dossi nr
NVR2051981

Beslut f r bildande av naturreservatet Hundtjärnåsen

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Hundtjärnåsen
NVR-id: 2051981
Kommun: Bräcke
L n: Jämtland
Vägkarta: 149  nge
Lägesbeskrivning: 5 kilometer sydväst om Hällesjö kyrka och
ca 13 kilometer nordost om Albacken
Centrumkoordinater: N: 6973653 E: 558097 (SWEREF99 TM)
Fastighet: Del av Lund 2:61
 gare: Enskild markägare
Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal: 58,5 hektar, varav 55 hektar produktiv
skogsmark

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	3
Föreskrifter	4
Undantag från föreskrifterna	6
Skötselplan.....	7
Redogörelse för ärendet	7
Ärendets beredning	7
Synpunkter på förslaget till beslut	8
Länsstyrelsens bedömning	8
Naturvärdesinventeringar.....	9
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	9
Konsekvensutredning.....	10
Hur man överklagar	10
Upplysningar	10
Bilagor.....	11

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Hundtjärnåsen**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska uppnås genom att de delar av skogsmarken som är präglade av brand naturvårdsbränns i lämpliga intervall. Övrig mark med dess flora och fauna lämnas för fri utveckling.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Gammal barrblandskog med gamla träd, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, samt dess förekomst av mossor, lavar, svampar, insekter och fåglar knutna till naturtypen.
- Brandpräglad tallskog med gamla träd, torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier, samt dess förekomst av mossor, lavar, svampar, insekter och fåglar knutna till naturtypen.

Beskrivning av området

Naturreservatet är beläget cirka fem kilometer sydväst om Hällesjö kyrka i Bräcke kommun. Området utgörs av till vissa delar branta utlöpare från Hundtjärnåsens östsluttning. Högsta punkten i naturreservatet ligger på norra åsen, 410 meter över havet, och lägsta punkten ligger runt 340 meter över havet vid naturreservatets

sydöstra gräns. Berggrunden består av granit med inslag av gabbro och jordarterna utgörs främst av sandiga till moiga moräner. I de näringsrikare delarna av området dominerar moiga moräner.

Naturreseptatet utgörs av barrblandskog med bitvis rikliga mängder stormfällda träd. I den sydligaste delen av området rinner Hundtjärnbäcken som omges av ett örtrikt stråk och gott om död ved av gran (*Picea abies*). Norr om bäcken växer barrblandskog där det bitvis förekommer rena gran- och tallbestånd (*Pinus sylvestris*). Tallens åldersspridning är varierad, men det saknas riktigt gamla träd och det är ont om föryngring av tall. Hänglavsförekomsten är ymnig på vissa träd, särskilt av garnlav (*Alectoria sarmentosa*). Det är påtagligt ont om grova granar och merparten av granen är relativt klenstammig. Uppskattningsvis har de äldsta granarna uppnått en ålder av 130 år och de äldsta tallarna är uppskattade till 170 år. Inslag av björk (*Betula spp.*), sälg (*Salix caprea*) och asp (*Populus tremula*) finns i hela naturreseptatet och i norra delen finns även rena aspdungar. I norra delen finns det även gott om färskare död ved i form av stormfällda granar och tallar. I den södra delen av området vittnar en förhållandevis stor förekomst av äldre asp, gammal lövbränna, och kolade stubbar om flertalet skogsbränder. Brandljöd från upp till sex olika bränder finns på enstaka stubbar. I sänkan i de centrala delarna av naturreseptatet finns grandominerad skog med ett stort inslag av död ved och en del grova tallar och aspar.

Inom naturreseptatet förekommer spår av äldre tiders skogsbruk i form av gamla stubbar från plockhuggning. Vissa stubbar är grova. Naturreseptatet är bitvis relativt lätt att gå i men i vissa delar försvårar liggande död ved och block framkomligheten.

Naturreseptatets högsta naturvärden finns kring Hundtjärnbäcken och i områdets nordliga och östra delar. Inom naturreseptatet har åtta rödlistade arter registrerats, varav två är klassade som sårbara.

En mer omfattande beskrivning samt artlista finns i skötselplanen, bilaga 3.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreseptatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd

enligt miljöbalken med mera att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång,
2. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
7. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
8. införa för området främmande växt- eller djurart,
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
10. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark,
11. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

12. dikesrensa,
13. uppföra nya jakttorn.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder

vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla på plats som markerats på karta, bilaga 1,
3. naturvårdsbränning och efterarbete med beteshindrande stängsling samt därvid nödvändiga åtgärder så som trädfällning, anläggande av mineraljordssträngar för brandavgränsning, transport av utrustning med motorfordon och dylikt, alternativt brandefterliknande åtgärder så som att skada trädstammar och avveckla granar, i område markerat på karta, bilaga 1,
4. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
5. undersökning och dokumentation av mark, vegetations samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. elda, annat än med medhavd ved,
5. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

6. genomföra eller bedriva organiserat friluftsliv, tävlingar, lägerverksamhet, militär övningsverksamhet eller andra organiserade arrangemang.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, inklusive att framföra motordrivet fordon i terräng, för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförfordningen (1978:594),
- c) länsstyrelsepersonal att i tjänsteärendet framföra motordrivet fordon i terräng,
- d) att framföra motordrivet fordon i terräng vid sjukfall, i räddningstjänst samt vid polisiära ärenden,
- e) att framföra motordrivet fordon i terräng vid efterbevakning av brand,
- f) jakt enligt jaktlag (1987:259),
- g) fiske enligt fiskeförvaltande organisations regler,
- h) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare terränggående motorfordon ($\leq 450\text{kg}$).

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

År 2014 genomförde Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar i området. Länsstyrelsen beslöt samma år att föreslå Hundtjärnåsen som naturreservat och markägaren informerades om planerna. År 2017 beställdes värdering, förhandling och inmätning av området.

Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Värderingen slutfördes under 2018 och förhandlingen avslutades i januari 2019, då avtal om inträngsersättning med berörda markägare var klara.

Under 2020 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom det fem yttranden till Länsstyrelsen, varav ett med information och ett med synpunkter.

Information

Skogsstyrelsen informerar om att de är positiva till att biotopskyddsbeslutet som omfattas av det planerade naturreservatet omprövas och därigenom upphävas efter det att beslutet om naturreservat vunnit laga kraft. Vid omprövningen kommer särskilt förutsättningen om att naturreservatsbeslutet uppfyller det aktuella områdets behov av skydd och naturvårdande skötsel att vara av betydelse. Av betydelse för omprövningen är även om biotopskyddsområdet i sin helhet omfattas av reservatsbeslutet, vilket det gör. Biotopskyddsområdet utgörs av sänkan i mitten av naturreservatet och omgärdas av naturreservatet i alla riktningar utom i öster där gränsen för biotopskyddsområdet sammanfaller med naturreservatets.

Synpunkter

Synpunkter inkom från Jägareförbundet om att jakträttshavaren skall informeras av Länsstyrelsen Jämtlands län om det finns fuktiga partier i området där det inte är tillåtet att sätta upp saltstenar. Länsstyrelsen kommer inte att tillmötesgå detta krav utan hänvisar till att jakträttshavaren får läsa beslutet och titta på beslutskartan för klargöranden och identifiering av fuktig mark vid våtmark och bäck.

Länsstyrelsens bedömning

Naturförhållandena varierar i området, vilket gynnar ett brett spektrum av arter. Skogen i naturreservatet består både av grannaturskog samt ett område med naturskogskvaliteter där brand tydligt satt sin prägel. Effektiv brandbekämpning har lett till att denna skogstyp blivit ovanlig i landskapet, vilket lett till att många brandberoende eller brandgynnade arter är hotade.

För att områdets värden ska bestå behöver det undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skadas. Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreservat. Länsstyrelsen bedömer även att naturvärden kopplade till den fuktigare sänkan i naturreservatets centrala delar bäst bevaras och främjas genom att skogen får utvecklas fritt. Samtidigt bedömer Länsstyrelsen att områdets höga naturvärden

knutna till den brandpräglade tallskogen gynnas av naturvårdsbränning. Områdets branta sluttningar och brist på naturliga brandgränser försvåra dock naturvårdsbränning avsevärt varför istället brandefterliknande åtgärder kan komma att vidtas. Länsstyrelsen bedömer även att det efter eventuell bränning kan behöva kompletteras med stängsling av vissa delar. Detta för att nyetablerade träd ska få möjlighet att nå betesfri höjd.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Skogsstyrelsen har registrerat tre nyckelbiotoper i området under 1994 (Objekt ID 2873819, 2873826 och 2873827), varav en av dem (2873819) blev biotopskyddsområde år 2004 (2986105). År 2014 registrerades ytterligare en nyckelbiotop (3133504) samt ett naturvärdesobjekt (3133543).

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Det finns inga utpekade riksintressen i området.

Gällande översiktsplan för Bräcke kommun antogs 2003. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. Enligt *Vindkraft i Bräcke kommun, Tillägg till översiktsplan 2003* som reviderades 2017, ligger naturreservatet inom områden där endast så kallade gårdsverk alternativt enstaka verk eller mindre grupper tillåts. Länsstyrelsen känner inte till några planer på sådan vindkraftsutbyggnad i reservatsområdet eller dess omgivning.

Det är Länsstyrelsens avsikt att det biotopskydd (Objekt ID 2986105) som ligger innanför naturreservatets gränser ska kunna upphävas av Skogsstyrelsen efter att beslutet om naturreservat har vunnit laga kraft. Skötselplanen samt reservatsföreskrifterna har utformats så att objektets naturvärden ska erhålla ett likvärdigt skydd i och med reservatsbildningen.

Länsstyrelsen bedömer därmed att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala

översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, chefsjurist Jon Paulsson, chef för naturskydd och förvaltning Per Sander samt handläggare Maria Gylle, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund

Maria Gylle

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera kungöras i länets

författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

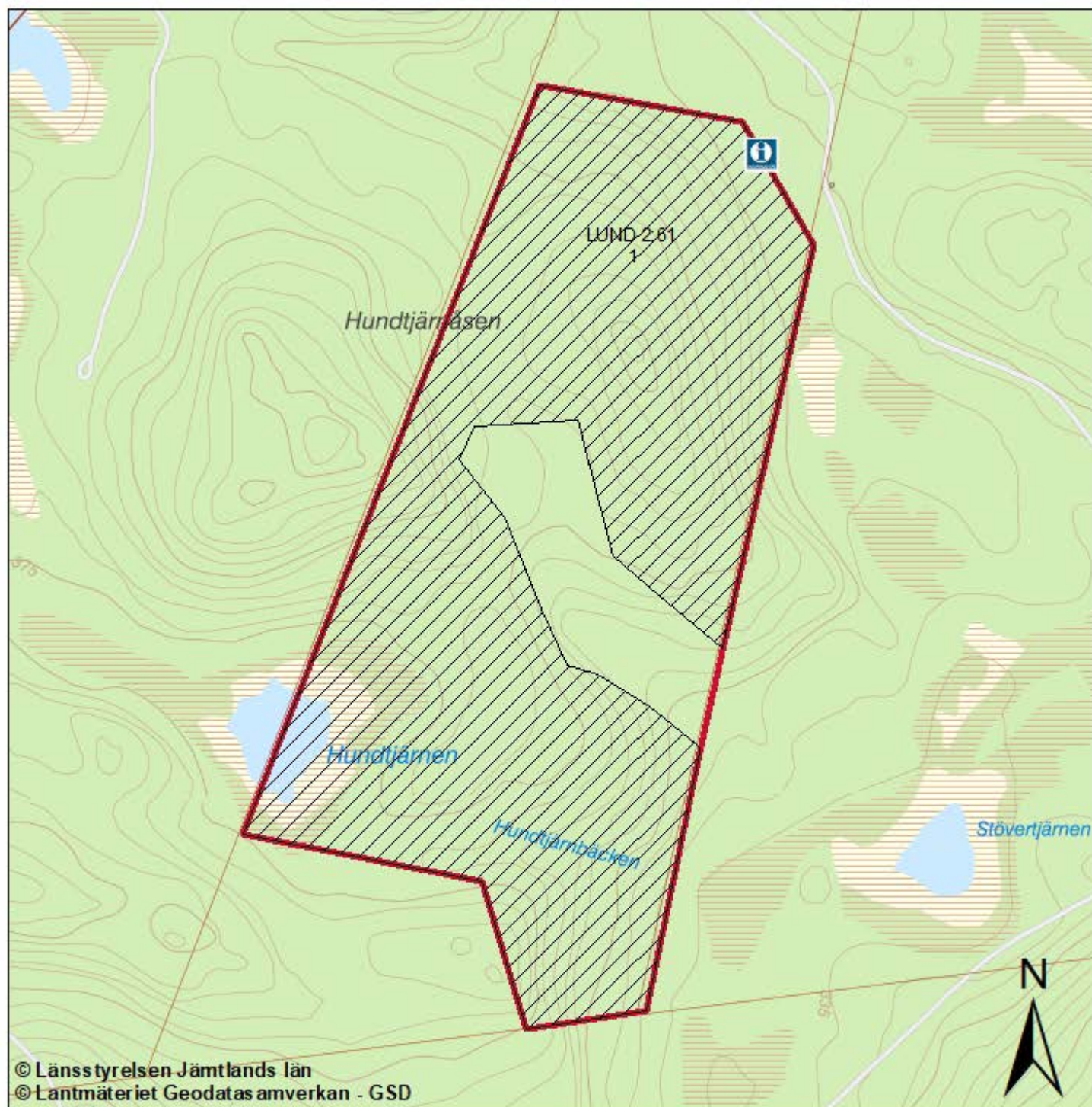
- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Skötselplan
- 3a. Skötselplankarta

Naturreservatet Hundtjärnåsen Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatas amverkan - GSD

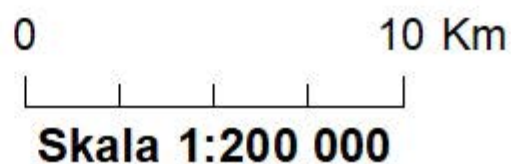
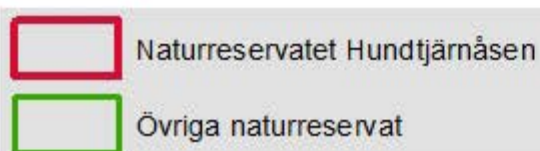
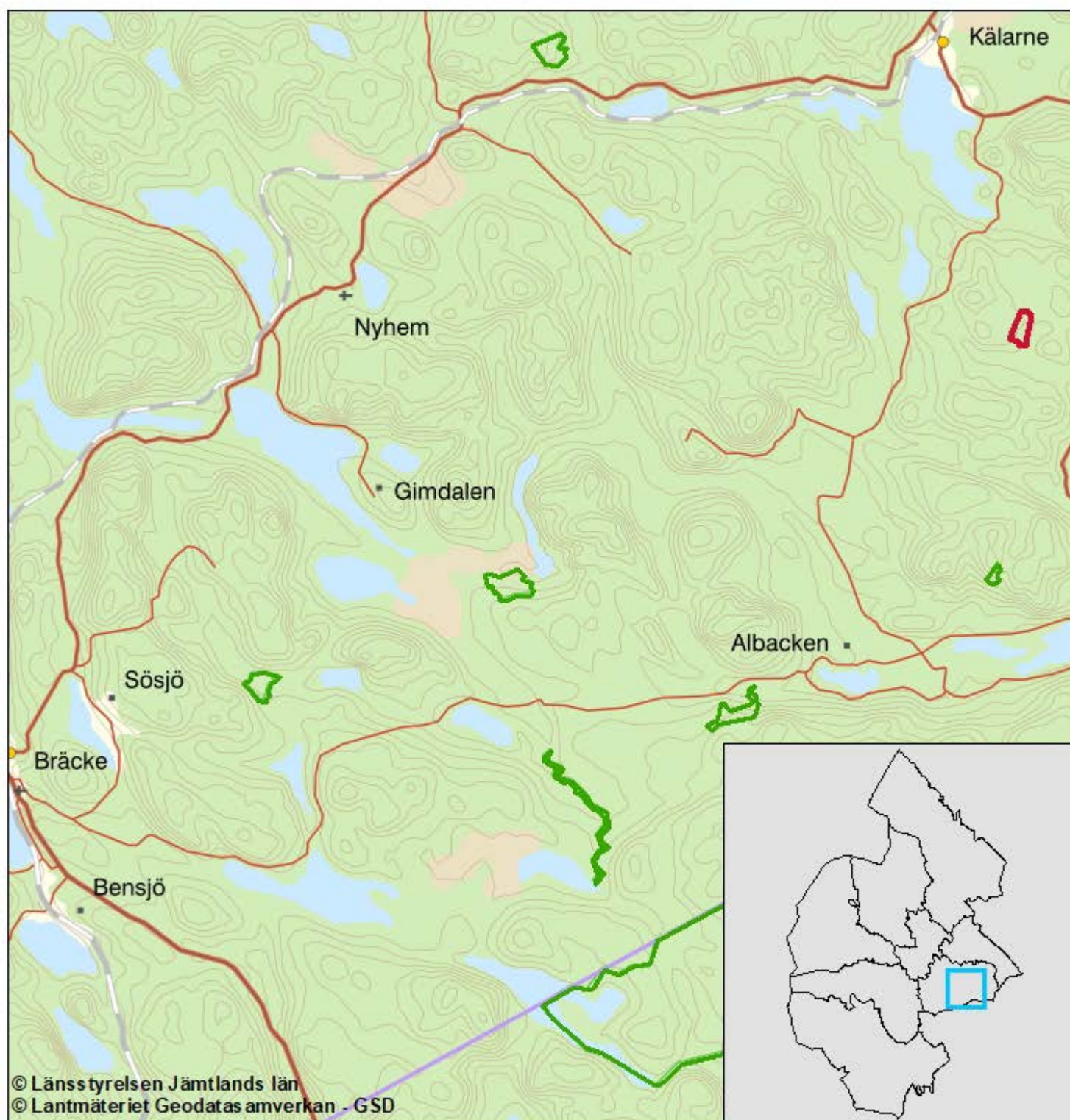
- Gräns för naturreseptatet Hundtjärnåsen
- Informationsskylt som omfattas av föreskrift B2
- Område som omfattas av föreskrift B3

0 500 m

Skala 1:8 000

Naturreseptat Hundtjärnåsen Översiktsskarta

Skötselplan för naturreservatet Hundtjärnåsen

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	5
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	5
PLANDEL.....	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	6
Skötselområde A – Brandpräglad barrblandskog (52 hektar).....	6
Skötselområde B – Grandominerad naturskog präglad av intern beståndsdynamik (7 hektar)	7
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	8
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	8
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
Övriga uppgifter.....	9
Bränningsplan.....	9
Uppföljning	9
Tillsyn.....	9
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	9
Källförteckning	10

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska uppnås genom att de delar av skogsmarken som är präglade av brand naturvårdsbränns i lämpliga intervall. Övrig mark med dess flora och fauna lämnas för fri utveckling.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Hundtjärnåsen
Län	Jämtland
Kommun	Bräcke
Fastighet	Del av Lund 2:61
Markägare	Enskild markägare
Areal	58,5 hektar
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Områdesbeskrivning

Landskap och läge

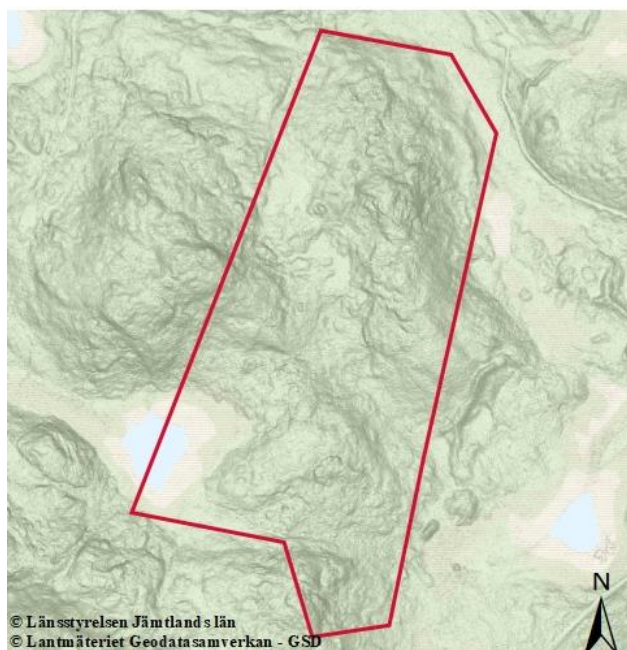
Området är beläget cirka fem kilometer sydväst om Hällesjö kyrka i Bräcke kommun. Topografiskt utgörs området till största delen av utlöpare från Hundtjärnåsens östsluttning med de brantaste partierna i områdets västra och östligaste del. Högsta punkten i området ligger på åsen i norr, 410 meter över havet, och lägsta punkten ligger runt 340 meter över havet vid reservatets sydöstra gräns (figur 1).

Geologiska förhållanden

Naturreservat Hundtjärnåsen ligger inom den naturgeografiska regionen vågig bergkullterräng, vilken kännetecknas av en kuperad terräng med tätt mellan bergkullarna. Berggrunden domineras av granit med inslag av gabbro. Jordarterna består företrädesvis av sandiga till moiga moräner men i näringsrikare delar utgörs den i huvudsak av moiga moräner.

Skogen

Naturreservatet utgörs av blockrik barrblandskog med bitvis rikliga mängder stormfällda träd. I den sydligaste delen området rinner Hundtjärnbäcken som omges av ett örtrikt stråk med gott om död ved av gran. Norr om denna bäck växer en barrblandskog där det bitvis

Figur 1. Höjdsuggningsmodell som tydliggör landskapets terrängformer inom naturreservatet Hundtjärnsåsen.

förekommer rena gran- och tallbestånd. Tallens åldersspridning är varierad, men det saknas riktigt gamla träd och det är ont om för yngning av tall. Hänglavsförekomsten är ymnig på vissa träd, särskilt av garnlav. Det är ont om grova granar och merparten av granen är relativt klen. Uppskattningsvis har de äldsta granarna uppnått en ålder av 130 år och de äldsta tallarna är uppskattade till 170 år. Dominerande skogstyp är frisk blåbärsristyp (*Vaccinium myrtillus*). Hela detta område är mer eller mindre brandpräglad och i den södra delen vittnar en förhållandevis stor förekomst av äldre asp, gammal lövbränna, och kolade stubbar om flertalet skogsbränder. Brandljud från upp till sex olika bränder finns på enstaka stubbar. I centrala delarna av naturreservatet finns en sänka som avviker från omgivningen främst genom det stora inslaget av död ved. Här finns den största mängden död ved, både av löv och barr, granlågorna dominerar dock. Säl, björk, tall och asp förekommer i hela sänkan och i dess östra del har flera av tallarna och asparna vuxit sig särskilt grova. Norr om sänkan återfinns samma skogskaraktär som i områdets södra del, barrblandskog. Tallen dominerar dock på höjderna. Det finns ett stort antal stormfällida träd av både tall och gran men det är ont om äldre död ved i denna del. Aspen finns spridd i hela naturreservatet och det finns även rena aspdungar. Vissa aspar och tallar har relativt grov stamdiameter och även ett fåtal resliga björkar förekommer. På sina håll är området relativt gångvänligt men på många platser försvårar lågor och förekomster av block, framkomligheten.

Naturreservatets högsta naturvärden finns kring Hundtjärnbäcken och i områdets nordliga och östra delar.

Naturvårdsarter

Åtta rödlistade arter, varav två är klassade som sårbara, har hitintills noterats vid naturvärdesinventeringar i Hundtjärnåsen naturreservat. Rödlistade, hotade, arter och arter som indikerar att området har höga naturvärden visas i tabell 1.

Tabell 1. Artförteckning över funna rödlistade arter i Hundtjärnåsen naturreservat och arter som indikerar höga naturvärden inom området.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Signalart	Kategori
Lavar			
<i>Alectoria sarmentosa</i>	Garnlav	X	NT
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	X	NT
<i>Letharia vulpina</i>	Varglav	X	NT
<i>Nephroma bellum</i>	Stuplav	X	
<i>Nephroma resupinatum</i>	Luddlav	X	
<i>Pannaria pezizoides</i>	Gytterlav	X	
<i>Parmeliella triptophylla</i>	Korallblylav	X	
Svampar			
<i>Amylocystis lapponica</i>	Lappticka	X	VU
<i>Climacocystis borealis</i>	Trådticka	X	
<i>Fomitopsis rosea</i>	Rosenticka	X	NT
<i>Haloporus odoratus</i>	Doftticka	X	VU
<i>Phellinus chrysoloma</i>	Granticka		NT
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	Ullticka	X	NT
Kärlväxter			
<i>Corallorhiza trifida</i>	Korallrot	X	
<i>Dactylorhiza maculata</i>	Jungfru Marie nycklar	X	
<i>Hepatica nobilis</i>	Blåsippa	X	
<i>Lactuca alpina</i>	Torta	X	
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Strutbräken	X	
<i>Moneses uniflora</i>	Ögonpyrola	X	
<i>Petasites frigidus</i>	Fjällskräp	X	
<i>Ranunculus lapponicus</i>	Lappranunkel	X	

Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2015. VU = Sårbar (Vulnerable), NT = Missgynnad (Near Threatened). Signalarter enligt Skogsstyrelsen 2013.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

Det finns inga registrerade kultur- eller fornlämningar i naturreservatet. I området förekommer dock spår av skogsbruk i form av gamla, grova stubbar från äldre tiders plockhuggning.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget ligger inom samebyn Raedtievaerie totala renbetesområde samt inom samebyarna Jijnjevaerie, Jovnevaerie och Ohredahkes vinterland.

Friluftsliv

Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för friluftsliv.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Gammal barrblandskog med gamla träd, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, samt dess förekomst av mossor, lavar, svampar, insekter och fåglar knutna till naturtypen.
- Brandpräglad tallskog med gamla träd, torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier, samt dess förekomst av mossor, lavar, svampar, insekter och fåglar knutna till naturtypen.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är kända inom naturreservatet men Länsstyrelsen har ändå tagit vissa ÅGP i beaktande i skötselplanen (tabell 2). Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Tabell 2. Åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen.

Åtgärdsprogram	Kommentar
Brandinsekter i boreal skog	Ingen av de utpekade ÅGP-arterna har noterats i området. Naturvårdsbränning är en del av åtgärdsprogrammet och då delar av skogsmarken är föreslagen för naturvårdsbränning så har åtgärdsprogrammet ändå beaktats i framtagandet av skötselplanen.
Skalbaggar på nyligen död tall samt Skalbaggar på äldre död tallved	Ingen av de utpekade ÅGP-arterna har noterats i området. Då död tall ändå förekommer inom naturreservatet och beståndsdynamiken kommer att förändras över tid och gamla tallar och kontinuerlig tillförsel av död ved förväntas i området så har åtgärdsprogrammen ändå beaktats i framtagandet av skötselplanen.
Hotade arter på asp i Norrland	Ingen av de utpekade ÅGP-arterna har noterats i området. Då gamla grova aspar ändå förekommer inom naturreservatet och beståndsdynamiken kommer att förändras över tid och gamla aspar och kontinuerlig tillförsel av död ved förväntas i området så har åtgärdsprogrammet ändå beaktats i framtagandet av skötselplanen.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Skötselområde A – Brandpräglad barrblandskog (52 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet innefattar större delen av naturreservatet och består av en barrskogsmosaik med växelvis dominans av gran eller tall samt inslag av asp och björk. Området är tydligt negativt påverkat av dimensionsavverkning och överståndare av främst asp och tall förekommer endast glest spridda. Mängden och åldern på död ved varierar över området. I sydvästra delen av skötselområdet finns Hundtjärnen varifrån Hundtjärnbäcken utgår och rinner österut genom naturreservatet. Tjärnen omges av våtmark och i närområde runt bäcken förekommer rikligt med både örter och död ved.

Brandpåverkade stubbar (figur 2) vittnar om flertalet bränder i området men frånvaron av förnygring hos tall och asp tyder på att det var längesedan det sist brann. Naturvärdena i dessa områden gynnas bäst genom naturvårdsbränning men områdets geografi med branta sluttningar och få naturliga brandgränser kan försvåra brandåtgärder, varför det istället kan bli aktuellt med brandefterliknande skötselåtgärder. Asp är idag ett förhållandevis sällsynt inslag i skogslandskapet och hyser många hotade och sällsynta arter. I östra delen av Jämtland, där Hundtjärnåsen ligger, har det registrerats fynd av samtliga tre arter inom Åtgärdsprogrammet *Hotade arter på asp i Norrland*. Därför bör de överståndare som står i området ägnas särskild hänsyn vid skötseln av naturreservatet.

Figur 2. Skötselområde A: Brandspår.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av en barrdominerad skogsmosaik. Delområden där höga naturvärden finns knutna framförallt till förekomsten av död ved ska lämnas för fri

utveckling. Dessa delområden ska ha en struktur och sammansättning som är tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd och rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Delområden som uppvisar tydliga spår av historisk brandpåverkan ska skötas så att områdets struktur och sammansättning är präglad av brand. Skogen ska vara talldominerad med ett glest, solgenomsläppligt trädsikt samt gamla träd, torrakor och lågor i olika nedbrytningsstadier. Målet är också nyetablering av framförallt asp och tall. Skötselområdets hydrologi ska vara naturlig och det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter, främst inom artgrupperna bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter samt hackspettar. Arealen barrblandskog ska vara 48 hektar och resterande 4 hektar av skötselområdet ska utgöras av Hundtjärnen med omgivande våtmark.

Förvaltningsinriktning

Naturvårdsbränning alternativt brandefterliknande åtgärder i kombination med fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Upprättande av plan för naturvårdsbränning alternativt brandefterliknande åtgärder.
- Brandåtgärder i enlighet med brandplanen alternativt brandefterliknande åtgärder. Exempel på brandefterliknande åtgärder är avverkning av gran, ringbarkning, katning eller bläckning av träd.

Dessutom ska följande lägre prioriterade skötselåtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Stängsling för att förhindra bete på aspförnygring.

Skötselområde B – Grandominerad naturskog präglad av intern beståndsdynamik (7 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet består av en sänka som löper i sydostlig riktning från Hundtjärnåsen ner mot myrmarkerna öster om reservatet (figur 3). Området särskiljer sig främst från resten av naturreservatet genom goda förekomster av död ved av gran, tall och lövträd. I östra delen ner mot reservatskanten förekommer överståndare av tall och asp.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av grandominerad naturskogskog med inslag av tall och lövträd. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara tydligt präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske. Skötselområdets hydrologi ska vara naturlig och det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av för naturtypen typiska arter. Arealen grannaturskogen präglad av intern beståndsdynamik ska vara 7 hektar.

Figur 3. Skötselområde B: Död ved (vänster) och granskog (Picea abies; höger).

Förvaltningsinriktning
Fri utveckling.

Skötselåtgärder

- Inga, bevarandemålen nås genom fri utveckling.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Hundtjärnåsen är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för friluftsliv. Länsstyrelsens bedömning är att bildandet av naturreservatet inte kommer påverka besöksstrycket nämnvärt.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp i anslutning till områdets gräns.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Tabell 3. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Hundtjärnåsen samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
A	Upprättande av bränningsplan/plan för brandeferliknande åtgärder.	1	Inom 2 år	Revideras efter behov
A	Naturvårdsbränning eller brandeferliknande åtgärder.	1	Enligt plan	Enligt plan
A	Stängsling	3	Efter brandåtgärder	Återkommande vid behov
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavla.	1	Inom 1 år	En gång

Övriga uppgifter

Bränningsplan

Syftet med en bränningsplan är bland annat att tydligt redovisa bränningsområdets avgränsning (geografiskt och i terrängen), beskriva kvalitativa mål med bränningen ur naturvårdessynpunkt samt att tydliggöra bränningens planering ur säkerhetssynpunkt. I samband med bränningsplaneringen ska samråd med berörda samebyarna Raedtievaerie, Jijnjevaerie, Jovnevaerie och Ohredahkes ske.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Bräcke kommun 2003. Översiktsplan för Bräcke kommun.
- Bräcke kommun 2003. Vindkraft i Bräcke kommun. Tillägg till Översiktsplan. (rev. 2017)
- Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45.
- Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31.
- Länsstyrelsen i Jämtlands län 2012. Strategi för naturvårdsbränning och spontana bränder i skyddade områden i Jämtlands län 2012-2021. Diariennr. 511-3838-2012.
- Naturvårdsverket 2005. Naturvårdsbränning. Vägledning för brand och bränning i skyddad skog. Naturvårdsverkets Rapport 5438.
- Naturvårdsverket 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av brandinsekter i boreal skog. Naturvårdsverket rapport 5610.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2010. Åtgärdsprogram för hotade arter på asp i Norrland. Naturvårdsverket rapport 6393.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket 2013. Åtgärdsprogram för skalbaggar på nyligen död tall, 2014-2018. Naturvårdsverket rapport 6599.
- Naturvårdsverket 2014. Åtgärdsprogram för skalbaggar på äldre död tallved, 2014-2018. Naturvårdsverket rapport 6629.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2014. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Källor på internet

- Lantmäteriet. Historiska kartor. Laga skifte på utmark och utägor Prestbolet, Tomas gård och Lund, Hällesjö socken 1851. <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.
- Naturvårdsverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>.
- Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland
- Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogsdataportalen <http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Övriga källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGU:s berggrundsdatas 2019-12-11. ©

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

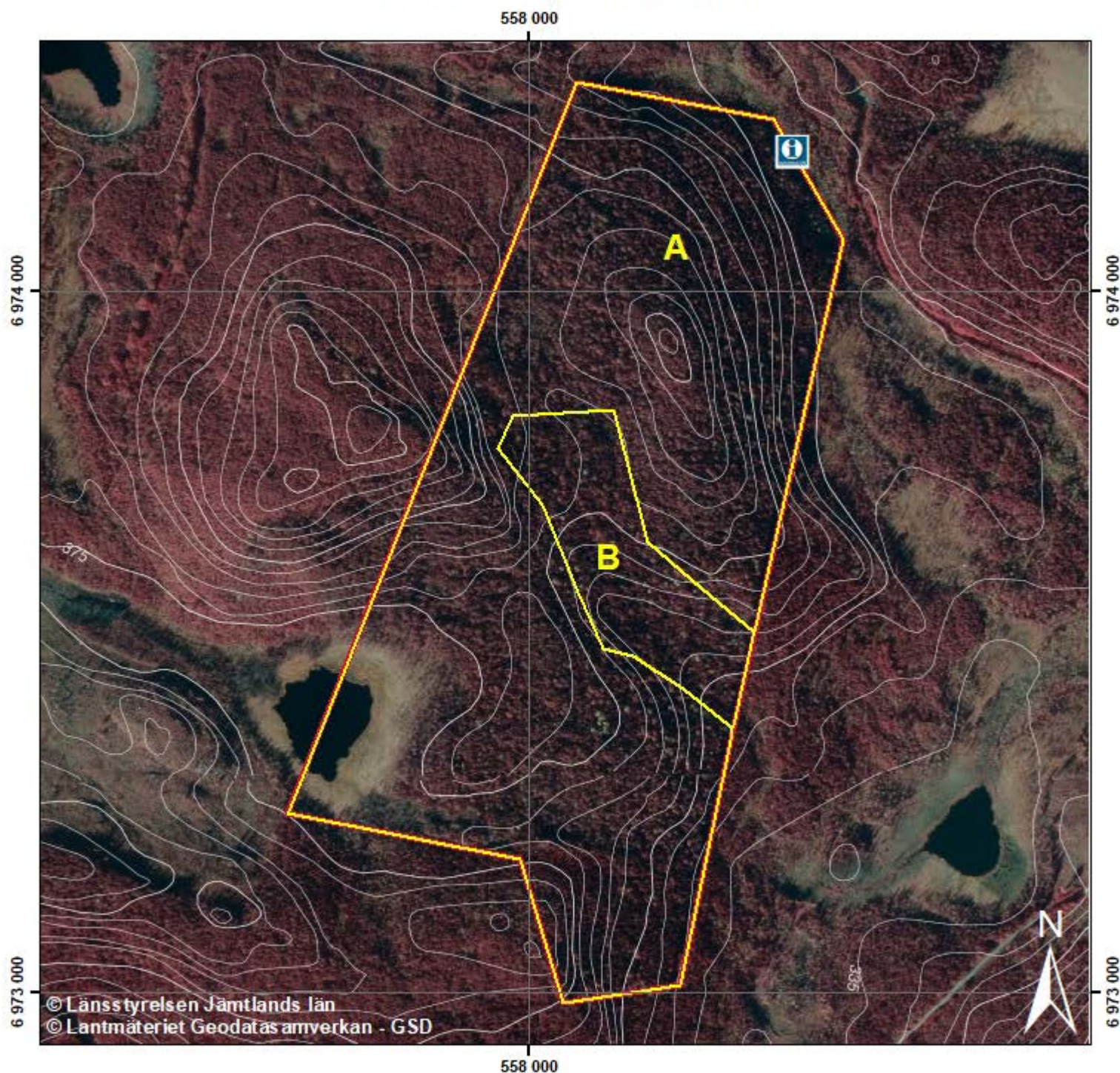
Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

Naturreservatet Hundtjärnåsen

Skötselplankarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för naturreservatet Hundtjärnåsen
- Skötselområden
 - A. Naturvårdsbränning med stängsling samt fri utveckling
 - B. Fri utveckling
- Informationsskylt

0 500 m

Skala 1:8 000